

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 92/2020
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')**

Συνεδρίαση της 10-6- 2020

Σύνθεση

Πρόεδρος: Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Αθανάσιος Θεοχάρης, Δημήτριος Κατωπόδης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Βασιλική Παπαγιαννοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτοκόλλου 2411.3/24196/23-4-2020 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής/ Κλάδου Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/Διεύθυνσης Προσωπικού - Τμήμα α' .

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν απαιτείται η έκδοση νέας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για μετάθεση στελεχών Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (εφεξής Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.) σε Έδρες Ναυτιλιακών Ακολουθών, με εφαρμογή των νέων κριτηρίων που ορίζονται στη διάταξη του άρθρου 25 του ν. 4676/2020 και ακύρωση της διαδικασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη με βάση την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 του ν. 4504/2017 ή αν μπορεί να ολοκληρωθεί η εκκρεμής αυτή διαδικασία.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της Υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4504/2017(Α'184), οι διατάξεις του οποίου παρατίθενται στη συνέχεια, η ερωτώσα Υπηρεσία εξέδωσε το Σήμα με στοιχεία ΩΠ:161332/01-20 για την εκδήλωση ενδιαφέροντος από Αξιωματικούς Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., που πληρούσαν τα κριτήρια που ορίζονταν στις διατάξεις του άρθρου 115 του παραπάνω νόμου, με σκοπό την κάλυψη κενών θέσεων στις Έδρες Ναυτιλιακών Ακολούθων (εφεξής Ε.Ν.Α.) Αμβούργου, Πορτ Σαϊδ, Σιγκαπούρης, Λονδίνου, Σαγκάης, Μασσαλίας και Τόκυο.

2. Το Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους καταρτίστηκαν οι πίνακες των ενδιαφερομένων στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. Η διαδικασία, που ξεκίνησε με την παραπάνω πρόσκληση, προβλεπόταν να ολοκληρωθεί το μήνα Απρίλιο με την έκδοση των διαταγών μεταθέσεων. Ωστόσο, πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας, δημοσιεύτηκε την 19-3-2020 ο ν. 4676/2020 (Α' 67), με τον οποίο τροποποιήθηκαν τα κριτήρια για τη μετάθεση στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ σε Ε.Ν.Α., που ορίζονταν στη διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 115 του ν. 4504/2017.

3. Μετά τη δημοσίευση του νέου νόμου, υποβλήθηκαν στην ερωτώσα Υπηρεσία δύο αναφορές Αξιωματικών, οι οποίοι αιτούνται τη μετάθεσή τους σε Ε.Ν.Α. που κενώνονται εντός του 2020, σύμφωνα με το παραπάνω από 16-1-2020 σήμα εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Ωστόσο οι εν λόγω Αξιωματικοί δεν πληρούσαν τα κριτήρια των διατάξεων του άρθρου 115 του ν. 4504/2017, αλλά πληρούν τα κριτήρια του νέου νόμου.

4. Κατόπιν των ανωτέρω, και προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία επιλογής για την πλήρωση των θέσεων στις παραπάνω Ε.Ν.Α., προβληματιζόμενη η αρμόδια Υπηρεσία αν μπορεί να ολοκληρωθεί η παραπάνω διαδικασία με τα κριτήρια που ορίζονταν στο άρθρο 115 του ν. 4504/2017 πριν την τροποποίησή του ή απαιτείται η έκδοση νέας πρόσκλησης ενδιαφέροντος με εφαρμογή των κριτηρίων που ορίζονται στο άρθρο 25 του ν. 4676/2020, υπέβαλε το εξεταζόμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στις διατάξεις του άρθρου 120 παρ. 1 και 2 του ν. 3079/2002 (Α' 311) «Κώδικας Προσωπικού Λιμενικού Σώματος» ορίζονται τα εξής :

« Άρθρο 120 Μεταθέσεις και αποσπάσεις Αξιωματικών στο εξωτερικό

1. Επιτρέπεται να μετατίθενται στις Πρεσβευτικές και Προξενικές Αρχές, Ανώτεροι Αξιωματικοί της παραγράφου 1 α και β του άρθρου 14 για την άσκηση καθηκόντων Ναυτιλιακών Ακολούθων με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας. Με όμοια απόφαση ορίζεται η έδρα των ανωτέρω.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι αρμοδιότητες των Ναυτιλιακών Ακολούθων, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση των καθηκόντων τους....»

6. Στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 4150/2013 «Ανασυγκρότηση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και άλλες διατάξεις» (Α' 102) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 5. Αποστολή – Αρμοδιότητες του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής

1..2...3. Για την εκτέλεση της αποστολής του, το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή εφοδιάζεται με τα αναγκαία μέσα και τον εξοπλισμό, συνεργάζεται με Αρχές και υπηρεσίες του εσωτερικού ή και άλλων χωρών και συμμετέχει στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των διεθνών οργανισμών και φορέων για θέματα που αφορούν στην αποστολή του».

7. Στις διατάξεις του άρθρου 47 του π.δ. 13/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» (Α' 26), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 4178/2013, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 47. Έδρες Ναυτιλιακών Ακολούθων

Το τοποθετούμενο στις Έδρες Ναυτιλιακών Ακολούθων προσωπικό του Λ.Σ.- ΕΛ. ΑΚΤ., ασκεί αρμοδιότητες σχετικές με την αποστολή του Σώματος και ιδίως: α) εφαρμόζει και ελέγχει την εφαρμογή των θεμάτων ασφάλειας ναυσιπλοΐας και ναυτικής ασφάλειας των ελληνικών πλοίων και των πληρωμάτων τους στην περιοχή της ευθύνης τους, β) εφαρμόζει και ελέγχει την εφαρμογή των όρων και συνθηκών εργασίας και διαβίωσης των πληρωμάτων των ελληνικών εμπορικών πλοίων, γ) παρεμβαίνει, όταν απαιτείται, στις οικείες τοπικές Αρχές για προώθηση θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου και τη λύση προβλημάτων σχετικών με τα ελληνικά πλοία και τα πληρώματά τους, δ) παρακολουθεί τη δραστηριοποίηση της χώρας διαπίστευσης στο ναυτιλιακό τομέα και συλλέγει και υποβάλλει στοιχεία που αφορούν την ακολουθούμενη ναυτιλιακή πολιτική και εν γένει πολιτική ενδιαφέροντος ΥΝΑΝΠ, ε) παρακολουθεί και συμμετέχει, όποτε απαιτείται, στις εργασίες Διεθνών Οργανισμών και διεθνών ναυτιλιακών φορέων με στόχο την προώθηση των ελληνικών ναυτιλιακών συμφερόντων».

8. Στις διατάξεις του άρθρου 115 παρ. 1,2,5 και 6 του ν. 4504/2017 (Α' 184), όπως ίσχυαν κατά το χρόνο έκδοσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, ορίζονταν τα εξής:

«Άρθρο 115. Αξιοποίηση Στελεχών Λ.Σ.-ΕΛ. ΑΚΤ. και Πολιτικού Προσωπικού σε θέσεις εξωτερικού

1. Στελέχη Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. που αποσπώνται ή μετατίθενται σε Διεθνείς Οργανισμούς, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών και σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για χρόνο ίσο με τη συνολική διάρκεια της απόσπασης ή μετάθεσης. Κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ρυθμίζεται, με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής... 2. Τον Ιανουάριο κάθε έτους, εκδίδεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για μετάθεση σε κενές θέσεις στις έδρες των ναυτιλιακών ακολούθων... Το Φεβρουάριο κάθε έτους, καταρτίζονται από τη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. οι πίνακες των ενδιαφερόμενων στελεχών Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. και τον Απρίλιο κάθε έτους εκδίδονται οι διαταγές μετάθεσης... 5. Για την πλήρωση των θέσεων του παρόντος άρθρου, λαμβάνονται υπόψη οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί του άρθρου 27, όπως ισχύει κάθε φορά, και, επιπλέον, τα ακόλουθα κριτήρια: α) να είναι ανώτεροι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. με βαθμό τουλάχιστον Πλωτάρχη, προερχόμενοι από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικών ή ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού, β) να έχουν άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας ή πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μετατεθούν, η οποία αποδεικνύεται με κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας ή αντίστοιχο τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α 39), ... 1) να μην έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα σε ποινή φυλάκισης για τα αδικήματα της κλοπής, της παράβασης καθήκοντος, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της απιστίας σχετικά με την υπηρεσία, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας, της ψευδορκίας, της ψευδούς καταμήνυσης, της συκοφαντικής δυσφήμισης, της ελευθέρωσης κρατούμενου από πρόθεση, της εκβίασης, της ληστείας, της καταπίεσης, της υπεξαγωγής ή νόθευσης εγγράφου, των αδικημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, των παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, της παράνομης οπλοφορίας ή οπλοχρησίας, ια) να έχουν συμπληρώσει πραγματικά τα ειδικά τυπικά προσόντα προαγωγής τα οποία προβλέπονται μέχρι και το βαθμό τον οποίο κατέχουν, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. προερχόμενους από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικών ή να έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών σε Λιμενικές Αρχές ή τέσσερα (4) έτη σε Λιμενικές

Handwritten signature and initials, possibly 'X' and 'b'.

Αρχές οι οποίες εδρεύουν στους νομούς Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Κέρκυρας και Θεσπρωτίας, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού, ιβ) να μην έχουν υπηρετήσει σε έδρα ναυτιλιακού ακολούθου ή σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, πλην των ομάδων ευρωπαϊκής συνοριοφυλακής και ακτοφυλακής. ...

6. Τα κριτήρια της παραγράφου 5 πρέπει να υφίστανται τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής μετάθεσης.»

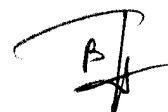
9. Στις διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 25 του ν. 4676/2020 (Α' 67) «Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου για τις θαλάσσιες ενδομεταφορές και λοιπές διατάξεις», ορίζονται τα εξής:

«1. Το άρθρο 115 του ν. 4504/2017 (Α'184) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

Άρθρο 115 Αξιοποίηση Στελεχών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. και Πολιτικού Προσωπικού σε θέσεις εξωτερικού

1. Τα στελέχη του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. που αποσπώνται σε Διεθνείς Οργανισμούς, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών ή μετατίθενται σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, αναλαμβάνουν υποχρέωση παραμονής στην υπηρεσία για χρόνο ίσο με τη συνολική διάρκεια της απόσπασης ή μετάθεσης. Κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου πλην εκείνων της παραγράφου 6, ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.... 2. Τον Ιανουάριο κάθε έτους εκδίδεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για μετάθεση σε κενές θέσεις στις έδρες των ναυτιλιακών ακολούθων. ... Τον Φεβρουάριο κάθε έτους καταρτίζονται από τη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. οι πίνακες των ενδιαφερόμενων στελεχών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. και τον Απρίλιο κάθε έτους εκδίδονται οι διαταγές μετάθεσης.... 5. Για την πλήρωση των θέσεων του παρόντος άρθρου, λαμβάνονται υπόψη οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί του άρθρου 27, όπως ισχύει κάθε φορά, και, επιπλέον, τα ακόλουθα κριτήρια: α) να είναι ανώτεροι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. με βαθμό τουλάχιστον Πλωτάρχη, προερχόμενοι από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικών ή ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού, β) να έχουν άριστη

γνώση της αγγλικής γλώσσας εφόσον πρόκειται να αποσπασθούν σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή πρόκειται να μετατεθούν στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο προς παρακολούθηση των εργασιών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) και υποβοήθηση του έργου του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας στον οργανισμό αυτό, ή τουλάχιστον πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας εφόσον πρόκειται να μετατεθούν σε έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, η οποία αποδεικνύεται με κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας ή αντίστοιχο τίτλο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α 39), ... ι) να μην έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή φυλάκισης για τα αδικήματα της κλοπής, της παράβασης καθήκοντος, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της απιστίας, της νόθευσης ή πλαστογραφίας εγγράφου, της δωροδοκίας, της ψευδούς κατάθεσης, της ψευδούς καταμήνυσης, της ψευδούς καταγγελίας, της συκοφαντικής δυσφήμισης, της ελευθέρωσης φυλακισμένου από πρόθεση, της εκβίασης, της ληστείας, της παράνομης βεβαίωσης ή είσπραξης δικαιωμάτων του Δημοσίου, της υπεξαγωγής εγγράφου, των εγκλημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και των εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, των παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, της παράνομης οπλοφορίας ή οπλοχρησίας, ια) να μην έχουν υπηρετήσει σε έδρα ναυτιλιακού ακολούθου ή σε Διεθνείς Οργανισμούς ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, ιβ) για τη μετάθεση σε θέσεις στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων πλην εκείνης στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, απαιτείται επιπλέον: (αα) να έχουν συμπληρώσει πραγματικά τα ειδικά τυπικά προσόντα προαγωγής τα οποία προβλέπονται μέχρι και τον βαθμό τον οποίον κατέχουν, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. προερχομένους από τη Σχολή Δοκίμων Σημαιοφόρων Λιμενικών και (ββ) να έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών σε Λιμενικές Αρχές, εφόσον πρόκειται για Αξιωματικούς Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού, ιγ) για την απόσπαση σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, καθώς και για τη μετάθεση στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, απαιτείται επιπλέον να έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών σε Υπηρεσία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής με αρμοδιότητες συναφείς με το αντικείμενο των Διεθνών

Οργανισμών ή των Υπηρεσιών όπου πρόκειται να αποσπασθούν ή να μετατεθούν. ... Τα κριτήρια της παρούσας παραγράφου πρέπει να υφίστανται τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής απόσπασσης ή της μετάθεσης. ...».

2. Η ισχύς του επιπλέον κριτηρίου της προϋπηρεσίας που απαιτείται για απόσπασση σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, καθώς και για τη μετάθεση στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο, αρχίζει δύο (2) έτη από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου.

3. Η εφαρμογή της περίπτωσης (β) της παραγράφου 5 όσον αφορά στην γνώση της αγγλικής γλώσσας για τα στελέχη του Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. που μετατίθενται στις έδρες ναυτιλιακών ακολούθων, αρχίζει δύο (2) έτη από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, η απαιτούμενη γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι «καλή», σύμφωνα με το άρθρο 28 του π.δ. 50/2001 (Α` 39).

4. Η ισχύς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αφορά σε όλα τα στελέχη Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. που υπηρετούν σε οιαδήποτε Υπηρεσία του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και κάθε άλλου Υπουργείου και κατισχύει κάθε άλλης ειδικής διάταξης.»

10. Τα κρίσιμα σημεία της από 9-3-2020 Εισηγητικής Έκθεσης του τελευταίου ως άνω νόμου, σε σχέση με το προκείμενο ερώτημα, έχουν ως εξής: «...Με την παράγραφο 1 του άρθρου 25, προτείνεται η αντικατάσταση του άρθρου 115 του ν. 4504/2017 αναφορικά με την αξιοποίηση στελεχών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. και πολιτικού προσωπικού σε θέσεις εξωτερικού. Με την αντικατάσταση του άρθρου επιδιώκεται η αναβάθμιση της εκπροσώπησης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Υ.ΝΑ.Ν.Π.) στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τους Διεθνείς Οργανισμούς, από τους οποίους παράγεται το σύνολο σχεδόν της ναυτιλιακής νομοθεσίας.... Επιπρόσθετα, διακρίνονται τα κριτήρια για την πλήρωση των θέσεων των εδρών ναυτιλιακών ακολούθων, σε σχέση με τα αντίστοιχα κριτήρια για την πλήρωση των θέσεων σε Διεθνείς Οργανισμούς/Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ε.Ε./Υπηρεσίες της Ε.Ε., λόγω της εξειδικευμένης φύσης του αντικείμενου, που απαιτεί ειδικές γνώσεις και εμπειρία επί τεχνικών θεμάτων και διαδικασιών λειτουργίας των διεθνών οργάνων. Επίσης εισάγεται προϋπόθεση επαρκούς τετραετούς προϋπηρεσίας σε κεντρικές Υπηρεσίες του Υ.ΝΑ.Ν.Π. που διαχειρίζονται συναφή αντικείμενα και

διασφαλίζουν γνώση των διαδικασιών και της εκτενούς νομοθεσίας που παράγεται από την Ε.Ε. και τους Διεθνείς Οργανισμούς. ... Με τη ρύθμιση δύνανται να μετατεθούν στο εξωτερικό και Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού που έχουν υπηρετήσει πραγματικά για χρονικό διάστημα δύο ετών σε Λιμενικές Αρχές. Προκειμένου τέλος, να αξιοποιείται κατάλληλα η εμπειρία και εξειδίκευση που αποκτούν τα στελέχη που επιστρέφουν από τα όργανα της Ε.Ε. και των Διεθνών Οργανισμών, προβλέπεται η τοποθέτησή τους σε Κεντρικές Υπηρεσίες του Υ.ΝΑ.Ν.Π. με συναφές αντικείμενο. Με την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου, εισάγεται μεταβατική διάταξη ισχύος του κριτηρίου της προϋπηρεσίας στην Κεντρική Υπηρεσία που απαιτείται για απόσπασση σε Διεθνείς Οργανισμούς, ή στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ή σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών, καθώς και για τη μετάθεση στην έδρα ναυτιλιακού ακολούθου στο Λονδίνο προς παρακολούθηση των εργασιών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (ΙΜΟ) και υποβοήθηση του έργου του Μονίμου Αντιπροσώπου της Ελλάδας στον Οργανισμό αυτό. Ειδικότερα, το εν λόγω κριτήριο θα ισχύει κατόπιν παρέλευσης διετίας από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών, που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Το Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή είναι Σώμα, στρατιωτικώς οργανωμένο, με αρμοδιότητες την ασφάλεια και την υποστήριξη της ναυτιλίας. Τα στελέχη του διαθέτουν υψηλό μορφωτικό επίπεδο, τεχνογνωσία, εμπειρία, χειρίζονται θέματα εθνικού σχεδιασμού και εκπροσωπούν αδιαμφισβήτητα και επάξια την Ελλάδα και στο εξωτερικό (ΝΣΚ98/2019). Στο πλαίσιο της αξιοποίησης των μελών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. είναι δυνατό να αποσπασθούν ή να μετατεθούν σε Διεθνείς Οργανισμούς, στη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων χωρών και σε Έδρες Ναυτιλιακών Ακολούθων.

12. Οι αρμοδιότητες των στελεχών του Λ.Σ.- ΕΛ.ΑΚΤ. που μετατίθενται στο εξωτερικό ως ναυτιλιακοί ακόλουθοι είναι σχετικές με την αποστολή του Σώματος και καθορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 47 του π.δ. 13/2018. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, τα παραπάνω στελέχη εφαρμόζουν και ταυτόχρονα ελέγχουν την εφαρμογή της νομοθεσίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής στην περιοχή ευθύνης τους, αποτελούν τους εκπροσώπους του Υπουργείου στο εξωτερικό καθώς έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν, όποτε αυτό καταστεί απαιτητό, στις οικείες τοπικές Αρχές για την προώθηση των θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου και τη λύση των προβλημάτων, που ανακύπτουν σχετικά με τα ελληνικά πλοία και τα πληρώματά τους, παρακολουθούν τη δραστηριοποίηση της χώρας διαπίστευσης στο ναυτιλιακό τομέα και συλλέγουν και υποβάλλουν στοιχεία που αφορούν την ακολουθούμενη ναυτιλιακή πολιτική και εν γένει πολιτική ενδιαφέροντος ΥΝΑΝΠ, ενώ έχουν, λόγω της θέσης τους, την αρμοδιότητα να παρακολουθούν και να συμμετέχουν στις εργασίες Διεθνών Οργανισμών και διεθνών ναυτιλιακών φορέων με πρωταρχικό στόχο την προώθηση των ελληνικών ναυτιλιακών συμφερόντων.

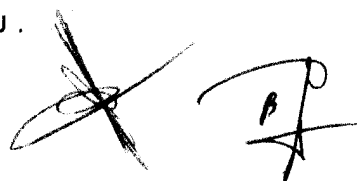
13. Η διαδικασία των μεταθέσεων σε Ε.Ν.Α., προσδιορίζεται στο άρθρο 115 του ν. 4504/2017, όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 του ν. 4676/2020. Πρόκειται για διαδικασία ανεξάρτητη και αυτοτελή σε σχέση με τη διαδικασία μεταθέσεων σε θέσεις εσωτερικού. Δεν συντάσσονται, δηλαδή, πίνακες μεταθέσεων, όπως π.χ. προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 12 του π.δ. 33/2009 για τη διαδικασία των μεταθέσεων εσωτερικού, αλλά εκδίδεται πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος και συντάσσονται πίνακες ενδιαφερομένων, στους οποίους καταχωρούνται τα τυπικά προσόντα καθενός από αυτούς, ώστε να επιλέγονται οι καταλληλότεροι με βάση συγκεκριμένα αξιολογικά κριτήρια. Μάλιστα, με τη νεότερη διάταξη διακρίνονται τα κριτήρια για την πλήρωση των θέσεων των εδρών ναυτιλιακών ακολούθων, σε σχέση με τα αντίστοιχα κριτήρια για την πλήρωση των θέσεων σε Διεθνείς Οργανισμούς/Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδος στην Ε.Ε./Υπηρεσίες της Ε.Ε.. Η ρύθμιση προκρίθηκε «... λόγω της εξειδικευμένης φύσης του αντικειμένου, που απαιτεί ειδικές γνώσεις και εμπειρία επί τεχνικών θεμάτων και διαδικασιών λειτουργίας των διεθνών οργάνων.» (βλ. εισηγητική έκθεση ν. 4676/2020).

14. Από την αντιπαραβολή των διατάξεων των άρθρων 115 του ν. 4504/2017 και 25 του ν.4676/2020 προκύπτει ότι, με τη νεότερη διάταξη τα κριτήρια για τις μεταθέσεις

στελεχών σε Ε.Ν.Α. που τροποποιήθηκαν, είναι η γνώση της γλώσσας, η προϋπηρεσία για συγκεκριμένες μεταθέσεις και η μη τελεσίδικη καταδίκη σε ποινή φυλάκισης για ορισμένα αδικήματα.

15. Συγκεκριμένα με τη διάταξη του άρθρου 115 του ν. 4504/2017, ο νομοθέτης αξιώνει την άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας ή την πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μετατεθούν οι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.. Ήδη η προαναφερόμενη διάταξη, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με τη διάταξη του άρθρου 25 του ν. 4676/2020, αξιώνει την άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας όταν πρόκειται για μετάθεση στην Ε.Ν.Α. στο Λονδίνο ή τουλάχιστον πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας για μετάθεση στις λοιπές ναυτιλιακές έδρες. Η εφαρμογή αυτής της διάταξης, όσον αφορά στη γνώση της αγγλικής γλώσσας, αρχίζει από 19-3-2022 (άρθρο 25 παρ. 3 εδ. α'). Κατά το χρονικό διάστημα από 19-3-2020 μέχρι 19-3-2022, η απαιτούμενη γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι «καλή» (άρθρο 25 παρ. 3 εδ. β'). Με τη διάταξη αυτή, η οποία ρυθμίζει αποκλειστικά το ενδιάμεσο διάστημα από 19-3-2020 μέχρι 19-3-2022, εισάγεται αυτοτελής ρύθμιση που αντικατοπτρίζει κατά βάση το καθεστώς που ίσχυε πριν από το ν. 4504/2017, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 του π.δ. 33/2009, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 119 του ν. 3079/2002, όπως η περίπτωση α' του άρθρου 17 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 21 του Π.Δ.97/2012 (ΝΣΚ 138/2017).

16. Επιπλέον, η διάταξη του άρθρου 115 του ν. 4504/2017 απαιτούσε οι Αξιωματικοί Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. να μην έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα σε ποινή φυλάκισης για τα αδικήματα της κλοπής, της παράβασης καθήκοντος, της υπεξαίρεσης της απάτης, της απιστίας σχετικά με την υπηρεσία, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας, της ψευδορκίας, της ψευδούς καταμήνυσης, της συκοφαντικής δυσφήμισης, της ελευθέρωσης κρατούμενου από πρόθεση, της εκβίασης, της ληστείας της καταπίεσης, της υπεξαγωγής ή νόθευσης εγγράφου, των αδικημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και εγκλημάτων οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, των παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, της παράνομης οπλοφορίας ή οπλοχρησίας. Η νεότερη διάταξη του άρθρου 25 του ν. 4676/2020 θέτει ως προϋπόθεση να μην υπάρχει καταδίκη τελεσίδικη σε ποινή φυλάκισης για τα ίδια αδικήματα, πλέον της ψευδούς κατάθεσης, της ψευδούς καταγγελίας και της παράνομης βεβαίωσης ή είσπραξης δικαιωμάτων του .

Από μία επισκόπηση των διατάξεων που προβλέπουν το κριτήριο αυτό διαπιστώνονται τα εξής: Η προηγούμενη διάταξη του ν.4504/2017 έθετε ως προϋπόθεση τα στελέχη που μετατίθενται να μη έχουν καταδικαστεί τελεσίδικα για το αδίκημα της απιστίας σχετικά με την υπηρεσία καθώς και για ψευδορκία [άρθρα 256 και 224 αντίστοιχα του προϊσχύοντος Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985, Α' 106)]. Με τον ισχύοντα από 1-7-2019 νέο Ποινικό Κώδικα (ν. 4619/2019 Α' 95), αντί του παλαιού συστήματος, που διέκρινε μεταξύ απιστίας στην υπηρεσία (στο παλαιό 256ΠΚ) και κοινής απιστίας (στο παλαιό 390 ΠΚ) θεσπίζεται πλέον μια ενιαία τυποποίηση στο άρθρο 390 ΠΚ υπό τον τίτλο «Απιστία». Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 224 του προϊσχύοντος Ποινικού Κώδικα για την ψευδορκία, ως αυτοτελές έγκλημα, καταργήθηκε με το νέο ΠΚ και πλέον ενσωματώθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 224 του νέου ΠΚ υπό τον τίτλο «Ψευδής κατάθεση», ως επιεικέστερο έναντι του προγενέστερου άρθρου 224ΠΚ (ΑΠ1705/2019). Τέλος το αδίκημα της ψευδούς καταγγελίας (σύμφωνα με το ν. 4676/2020) προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 230 του ισχύοντος ΠΚ ως επιεικέστερο σε σχέση με το αντίστοιχο αδίκημα που προέβλεπε η παράγραφος 1 του άρθρου 229 του παλιού ΠΚ υπό τον τίτλο «Ψευδής καταμήνυση».

17. Επίσης, με το νέο νόμο εισάγεται ρύθμιση με την οποία είναι δυνατή η μετάθεση στο εξωτερικό και Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ειδικότητας Τεχνικού, Οικονομικού και Νομικού, που έχουν πραγματική υπηρεσία δύο ετών σε Λιμενικές Αρχές έναντι πέντε ετών σε Λιμενικές Αρχές, ή τεσσάρων ετών στις Λιμενικές Αρχές των νομών Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Κέρκυρας και Θεσπρωτίας, σύμφωνα με τον προηγούμενο νόμο. Ειδικά για μετάθεση στην Ε.Ν.Α στο Λονδίνο από 19-3-2022 εισάγεται επιπλέον προϋπόθεση τετραετούς προϋπηρεσίας σε κεντρικές Υπηρεσίες του Υ.ΝΑ.Ν.Π., που διαχειρίζονται συναφή αντικείμενα και διασφαλίζουν γνώση των διαδικασιών και της εκτενούς νομοθεσίας που παράγεται από την Ε.Ε. και τους Διεθνείς Οργανισμούς.

18. Η διαδικασία των μεταθέσεων σε Ε.Ν.Α., έχει τα χαρακτηριστικά σύνθετης διοικητικής ενέργειας, η οποία ξεκινάει με την έκδοση από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τους ενδιαφερόμενους, συνεχίζει με την κατάρτιση πινάκων ενδιαφερομένων και ολοκληρώνεται με την έκδοση διαταγών μετάθεσης από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Ολ. ΣΤΕ 3619/1995, με την οποία διατυπώθηκε ο ορισμός της

σύνθετης διοικητικής ενέργειας. Κατά τη σκέψη 5 της απόφασης, «...δύο ή περισσότερες εκτελεστές διοικητικές πράξεις μπορούν να θεωρηθούν ότι συγκροτούν σύνθετη διοικητική ενέργεια, όταν εκδίδονται στο πλαίσιο της ίδιας νομοθεσίας η οποία, περαιτέρω, προβλέπει τη διαδοχική έκδοση αυτών για την επίτευξη συγκεκριμένης ενέργειας που συντελείται με την έκδοση της τελικής πράξεως. Στη διαδικασία της σύνθετης διοικητικής ενέργειας οι προηγούμενες πράξεις αποβάλλουν την αυτοτέλειά τους και ενσωματώνονται στην τελική. Έτσι με την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της τελικής πράξεως επιτρέπεται, κατ' απόκλιση της αρχής του ανελέγκτου εκτελεστών διοικητικών πράξεων που διέφυγαν την ευθεία προσβολή, να προβληθούν πλημμέλειες των προηγούμενων πράξεων»).

19. Κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η νομιμότητα της πράξης κρίνεται βάσει του νομοθετικού καθεστώτος που ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσής της (ΣτΕ 941/2016, 4526/2012). Στην περίπτωση της σύνθετης διοικητικής ενέργειας αποτελεί βασική αρχή του διαδικαστικού δικαίου ότι, σε περίπτωση μεταβολής των διαδικαστικών διατάξεων πριν την ολοκλήρωση ορισμένης διαδικασίας, το ατέλεστο μέρος αυτής, το οποίο περιλαμβάνει και την τελικώς εκδιδόμενη σχετική διοικητική πράξη, καταλαμβάνεται από τις νεώτερες διατάξεις. (Α. Γέροντας, Επιτομή Γενικού Διοικητικού, 2014, με εκεί παραπομπές ΣτΕ 3994/2009, 1710/2008). Το κύρος της κάθε διοικητικής πράξης εξαρτάται από το κύρος όλων των προηγούμενων. Επιπλέον, σε περίπτωση κατά την οποία πριν την περάτωση της σύνθετης διοικητικής ενέργειας μεταβληθεί το νομοθετικό καθεστώς των ουσιαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των πράξεων που έχουν προηγηθεί, τότε η ενέργεια στο σύνολό της πρέπει να αναπροσαρμοσθεί στο νέο καθεστώς. Με την έκδοση της τελικής πράξης οι ενδιαμέσες χάνουν την εκτελεστότητά τους και μπορούν να ελεχθούν μέσω της τελικής πράξης, με αποτέλεσμα να επεκτείνεται το αντικείμενο της ακυρωτικής προσβολής υποδηλώνοντας με τον τρόπο αυτό την ουσιαστική νομική αλληλεξάρτηση σε δικονομικό επίπεδο (ΣτΕ 3005/2014, ΔΕφΑΘ 438/2012, 2191/2010).

20. Σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 115 του ν. 4504/2017, η οποία είναι ταυτόσημη με το τελευταίο εδάφιο της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν. 4626/2020 και ισχύει από 19-3-2020, τα κριτήρια επιλογής πρέπει

να υφίστανται τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής απόσπασης ή της μετάθεσης.

21. Ενόψει των ανωτέρω, ως προς το εξεταζόμενο ερώτημα διατυπώθηκαν οι ακόλουθες γνώμες:

A. Η πρώτη γνώμη, την οποία υποστήριξαν η Πρόεδρος του Τμήματος Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ και οι Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Στέργιος Κίκας, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους (ψήφοι επτά –7), με την οποία συντάχθηκε και η Εισηγήτρια, δέχθηκε τα εξής:

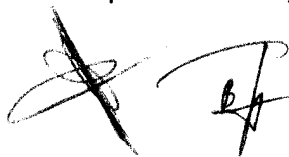
Στην εξεταζόμενη περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) Η από 16-1-2020 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος εκδόθηκε νόμιμα από την ερωτώσα Υπηρεσία και σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς κατά το χρόνο έκδοσής της, β) η διαδικασία των μεταθέσεων στις παραπάνω Ε.Ν.Α δεν έχει ολοκληρωθεί, γ) πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας με την έκδοση διαταγών μεταθέσεων, μεταβλήθηκε το νομοθετικό καθεστώς των ουσιαστικών προϋποθέσεων έκδοσης των πράξεων, που έχουν προηγηθεί αναφορικά με τα κριτήρια για την πλήρωση των θέσεων των Ε.Ν.Α., δ) στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του ν. 4626/2020 ορίζεται ρητά ότι, τα κριτήρια πρέπει να υφίστανται τόσο κατά την υποβολή της αίτησης, όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής μετάθεσης, ε) για το διάστημα από 19-3-2020 μέχρι 19-3-2022, δεν απαιτείται η προϋπηρεσία στις κεντρικές Υπηρεσίες του Υ.ΝΑ.Ν.Π. και η άριστη γνώση της αγγλικής για μετάθεση στην Ε.Ν.Α. στο Λονδίνο ή η πολύ καλή γνώση στις λοιπές έδρες, ενώ αρκεί η καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας για τις μεταθέσεις σε όλες τις Ε.Ν.Α. Αντίθετα, τα λοιπά κριτήρια (η προϋπηρεσία για τις λοιπές θέσεις Ε.Ν.Α και η μη τελεσίδικη καταδίκη σε ποινή φυλάκισης για ορισμένα αδικήματα), είναι άμεσα εφαρμόσιμα από 19-3-2020 και στ) τα κριτήρια που απαιτούντο με την πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδόθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 115 του ν. 4504/2017, υπερκαλύπτουν κατά κύριο λόγο τα κριτήρια των διατάξεων που σήμερα ισχύουν (λ.χ. αιτών με άριστη γνώση της αγγλικής πληροί το κριτήριο της καλής γνώσης που απαιτεί ο νέος νόμος μέχρι 19-3-2022, όχι όμως και ο αιτών που έχει μόνο πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας στην οποία πρόκειται να μετατεθεί), ζ) ο νομοθέτης, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, κατά την ως άνω εισηγητική έκθεση, δεν ανέχεται πλέον το παλαιό καθεστώς διατάξεων, στο εξεταζόμενο ερώτημα, κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η διαδικασία επιλογής Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. για την πλήρωση

των κενών θέσεων στις Ε.Ν.Α. Αμβούργου, Πορτ Σαϊδ, Σιγκαπούρης, Λονδίνου, Σαγκάης, Μασσαλίας και Τόκυο, η οποία ξεκίνησε με την από 16-1-2020 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4504/2017, δύναται να ολοκληρωθεί από τη Διοίκηση, με εφαρμογή, όμως, των διατάξεων αυτών, όπως ήδη τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 4676/2020 και ισχύουν από 19-3-2020.

Ωστόσο, επειδή η παραπάνω διαδικασία των μεταθέσεων που αποβλέπει στο συμφέρον της Υπηρεσίας, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί, οι δε προθεσμίες που προβλέπονται στο νόμο, είναι ενδεικτικές και έχουν την έννοια της έντονης υπόδειξης προς τη Διοίκηση να περατώσει ταχέως τη σχετική διαδικασία και μάλιστα εντός ευλόγου χρόνου, και όχι της θέσπισης γνήσιας ανατρεπτικής προθεσμίας, η άπρακτη πάροδος της οποίας θα συνεπαγόταν την αδυναμία ενέργειας για τον εφεξής χρόνο και την ακυρότητα των τυχόν καθ' υπέρβαση της προθεσμίας αυτής εκδιδόμενων πράξεων (ΣτΕ 2950/2017, πρβλ. ΣτΕ 2481/2015, 652/2012, 515/2003, 2079/1987 Ολομ., κ.ά.), η Διοίκηση δύναται, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να εκδώσει νέα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τις νεότερες διατάξεις που τώρα ισχύουν, χωρίς η ενέργειά της αυτή να υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής της ευχέρειας, ούτε να παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (βλ. ad hoc ΣτΕ 3681/1996).

Β. Η δεύτερη γνώμη, την οποία υποστήριξαν οι Παναγιώτης Παππάς, Αθανάσιος Θεοχάρης, Δημήτριος Κατωπόδης και Μιχαήλ Τζουβάρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους (ψήφοι τέσσερις - 4), δέχθηκε τα εξής:

α) Η αρχή της μη αναδρομής κανόνων δικαίου, εντάσσεται στο περιεχόμενο της έννοιας της ασφάλειας δικαίου και κατ' επέκταση της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του ιδιώτη προς τη διοίκηση. Χαρακτηριστική είναι η απόφαση ΣτΕ 1508/2002 που ανέτρεψε τον κανόνα της αναδρομικότητας του νόμου και επέφερε ρωγμή στην παντοδυναμία του νομοθέτη. Ενώ μέχρι τότε ο κανόνας ήταν το επιτρεπτό της αναδρομικότητας και η εξαίρεση η απαγόρευσή της, εφεξής απαγορεύεται η αναδρομικότητα, απόρροια της συνταγματικής κατοχύρωσης της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ενώ επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εν λόγω αρχής. Αναγνωρίζοντας η απόφαση την προστατευόμενη εμπιστοσύνη σε σταθμιζόμενο συνταγματικό αγαθό, ορίζει ότι όχι μόνο η διοίκηση αλλά και ο νομοθέτης υποχρεούνται στο σεβασμό της αρχής ενόψει της προστασίας καλόπιστα κτηθέντων δικαιωμάτων. Οι ως άνω αρχές,

ήτοι της ασφάλειας δικαίου και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του ιδιώτη, ερείδονται ευθέως στην αρχή του κράτους δικαίου και ειδικότερα στην αρχή της αξίας του ανθρώπου (αρθρ 2 παρ.1), και την προσωπική ελευθερία (αρθρ. 5 παρ 1) του Συντάγματος. Συνοψίζοντας, η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που γίνεται αποδεκτή από το δίκαιο γενικότερα, αποτελεί αρχή που προστατεύει τον διοικούμενο από την αναδρομική ισχύ ενός κανόνα δικαίου και μέσω της εφαρμογής της αρχής αυτής, όπως και των αρχών της αναλογικότητας και ασφάλειας δικαίου επιτυγχάνεται η προσέγγιση στην αρχή της ουσιαστικής δικαιοσύνης (βλ Πέτρου Παραρά, Το Κράτος Δικαίου, σελίδα 19).

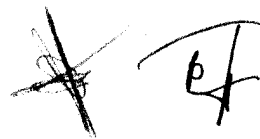
β) Μέσα από τον κανόνα της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η αρχή της ασφάλειας δικαίου παρέχει προστασία στους διοικουμένους με την έννοια ότι τα έννομα συμφέροντα και δικαιώματα που έχουν ήδη αποκτήσει θα διατηρηθούν και δεν θα μεταβληθούν δυσμενώς (ΣτΕ ΠΕ 703/1990, Πέτρου Παραρά, όπου ανωτέρω σελίδα 30, πρβλ. ΟΛΣτΕ 3167/2014 σκ.14 μειοψηφία, σύμφωνα με την οποία «η έκδοση νέων διατάξεων δεν αποκλείει την εφαρμογή «εφεξής» του παλαιού νομοθετικού καθεστώτος, μέσω της διατηρήσεως -αν δεν ορίζεται άλλως- της ισχύος των βάσει του καθεστώτος αυτού εκδοθεισών πράξεων»).

Η προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, συνδέεται με την αρχή του κράτους δικαίου που υπαγορεύει το σεβασμό του status quo και συγκρούεται με το αγαθό της κοινωνικής δικαιοσύνης που προστατεύει η αρχή του κοινωνικού κράτους. Με την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μπορούν να αποφευχθούν οι ανεπιεικείς λύσεις και στις περιπτώσεις που νέος νόμος, έστω και αν δεν περιέχει ρητώς γνήσια αναδρομική ρύθμιση, καταλήγει κατ' ουσία στο ίδιο αποτέλεσμα. Τέτοια περίπτωση είναι και αυτή της μεταβολής του νομοθετικού καθεστώτος ενόσω βρίσκεται σε εξέλιξη σύνθετη διοικητική ενέργεια. Το ζήτημα που απασχόλησε τη θεωρία αφορά στην κρίση επί του νομοθετικού καθεστώτος του χρόνου έκδοσης της κάθε πράξης και εάν η νομοθετική μεταβολή, ειδικότερα, συνεπάγεται εφαρμογή του νεότερου καθεστώτος και στα επόμενα στάδια της διαδικασίας. Έχει υποστηριχθεί από μέρος της θεωρίας η άποψη ότι η νομιμότητα της όλης σύνθετης διοικητικής ενέργειας κρίνεται βάσει του νόμου που ισχύει κατά την έκδοση της τελικής πράξης στηριζόμενη στην ενότητα της διαδικασίας. Για να αποφευχθούν οι ακραίες θέσεις ως πιο δίκαιη προτάθηκε η θέση, σύμφωνα με την οποία η αλλαγή καθαρώς διαδικαστικών θεμάτων, που δεν αποτελούν εφαρμογή συνταγματικών διατάξεων (π.χ του 20 παρ. 2 Σ. περί προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου) ή γενικών αρχών, δεν επηρεάζει το κύρος της σύνθετης διοικητικής

ενέργειας. Οι σχέσεις όμως αναγκαιότητας και αποκλειστικότητας που συνδέουν τις εν λόγω πράξεις και η αρχή της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου επιβάλλουν την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύμφωνα με τους κανόνες που ίσχυαν κατά την έναρξή της(πρβλ. Ευγενία Πρεβεδούρου, « Η σύνθετη διοικητική ενέργεια» σελίδα 239).Οι προϋποθέσεις της αρχής θα πρέπει να συντρέχουν όταν ο πολίτης εμπλέκεται σε διαδικασία που περιλαμβάνει περισσότερα στάδια, οπότε εύλογα αναμένεται ότι αυτή θα ολοκληρωθεί βάσει της νομοθεσίας που ίσχυε τον χρόνο έναρξης της. Γίνεται δεκτό ότι ο νέος νόμος, έστω και αν δεν περιέχει ρητώς γνήσια αναδρομική ρύθμιση καταλήγει κατ' ουσία στο ίδιο αποτέλεσμα, εφόσον αφορά μεν τα μελλοντικά στάδια μιας εν εξελίξει διαδικασίας που όμως λόγω του αδιαίρετου και ενιαίου χαρακτήρα της επηρεάζει και τα ήδη περατωθέντα στάδιά της.

γ) Περαιτέρω από τις διατάξεις που παρατίθενται ανωτέρω (βλ. ανωτέρω το νομικό πλαίσιο) συνάγεται ότι η Διοίκηση δεσμεύεται, προκειμένου να καλύψει κενές θέσεις ναυτικών ακολούθων κλπ με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία και συνέχεια της δημόσιας υπηρεσίας, τον Ιανουάριο κάθε έτους, να εκδίδεται από τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, για μετάθεση στις κενές αυτές θέσεις. Το Φεβρουάριο κάθε έτους, καταρτίζονται από τη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. οι πίνακες των ενδιαφερόμενων στελεχών Λ.Σ. – ΕΛ. ΑΚΤ. και τον Απρίλιο κάθε έτους εκδίδονται οι διαταγές μετάθεσης.

δ) Στην προκειμένη περίπτωση, από το διδόμενο στο ερώτημα πραγματικό, προκύπτει ότι η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πλήρωση των κενών θέσεων μέσω της κινητικότητας των αξιωματικών Λ.Σ (μετάθεση) εκδόθηκε τον Ιαν.2020 και παρέπεμπε, ως προς τα κριτήρια που απαιτούνταν να πληρούν οι δικαιούμενοι μετάθεση, στο άρθρο 115 του ν. 4504/2017, όπως ίσχυε, κατά τον χρόνο εκείνο ,καλούσε δε τους ενδιαφερομένους προς υποβολή των αιτήσεων μετάθεσης μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2020, στη συνέχεια δε, εκδόθηκε ο πίνακας ενδιαφερομένων προς μετάθεση αξιωματικών, που ήδη είχαν υποβάλει αιτήσεις κατά τον μήνα Φεβρουάριο 2020, σύμφωνα με τα κριτήρια που πληρούσαν οι ενδιαφερόμενοι αξιωματικοί κατά το ισχύον νομικό καθεστώς που όριζε η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (άρθρο 115 του ν. 4504/2017). Στις 19.3.2020 δημοσιεύθηκε ο νέος νόμος 4676/2020 (Α')με το άρθρο 25 του οποίου αντικαταστάθηκε το άρθρο 115 του ν. 4504/2017 θεσπίζοντας διαφορετικά κριτήρια από εκείνα που όριζε η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο νέο νομοθετικό καθεστώς (ν. 4676/2020) δεν ορίζεται ρητώς αναδρομική ισχύ, αλλά ούτε προβλέπεται ότι καταλαμβάνει και περιπτώσεις οι οποίες ανέκυψαν πριν από την

θέσπισή του και δεδομένου ότι οι διατάξεις του νέου νόμου, με τις οποίες μεταβλήθηκαν τα κριτήρια μεταθέσεων, έχουν χαρακτήρα ουσιαστικό και όχι διαδικαστικό, τυχόν εφαρμογή τούτων και, μάλιστα, κατά τον χρόνο που είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής των αιτήσεων και σύνταξης του πίνακα ενδιαφερομένων, θα συνεπαγόταν την παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, κατά το μέτρο που εισάγεται δυσμενέστερο, για τους ήδη αιτούντες, νομικό καθεστώς.

ε) Με τα πραγματικά και νομικά αυτά δεδομένα εφαρμοστέο δίκαιο, αναφορικά με τα κριτήρια πλήρωσης των εν λόγω θέσεων, είναι εκείνο που ίσχυε κατά τους χρόνους δημοσιοποίησης της σχετικής πρόσκλησης ενδιαφέροντος, υποβολής των αιτήσεων των ενδιαφερομένων και σύνταξης του οικείου πίνακα, ήτοι του άρθρου 115 του ν. 4504/2017, όπως ίσχυε και όχι όπως το σχετικό άρθρο αντικαταστάθηκε με το ν. 4670/2020. Και ναι μεν έχει παλαιότερα νομολογηθεί ότι η υποχρέωση της Διοίκησης για την περάτωση της σχετικής διαδικασίας παύει αν παρεμβληθεί νόμιμο κώλυμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, όπως στην περίπτωση που επέρχεται μεταβολή του νομοθετικού καθεστώτος που αφορά τα προσόντα των υποψηφίων για την κατάληψη θέσεως (Σ.Τ.Ε. 3681/1996), πλην όμως, στην προκειμένη περίπτωση, οι σχέσεις αναγκαιότητας και αποκλειστικότητας που συνδέουν τις εν λόγω πράξεις της σύνθετης διοικητικής ενέργειας, σε συνδυασμό αφενός μεν με την υποχρέωση της Διοίκησης να είχε ολοκληρώσει τη διαδικασία και να εκδώσει τις διαταγές μετάθεσης εντός του μηνός Απριλίου του 2020 για λόγους δημοσίου συμφέροντος και αφετέρου από τη ρητή πρόβλεψη του νόμου ότι τα κριτήρια της παραγράφου 5 του άρθρου 115 πρέπει να υφίστανται τόσο κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης όσο και κατά την ημερομηνία έκδοσης της διαταγής μετάθεσης, επιβάλλεται η συνέχιση της διαδικασίας με την εφαρμογή των ουσιαστικών κριτηρίων, υπό το νομικό καθεστώς με το οποίο άρχισε η πλήρωση των θέσεων και δεν δύναται η Διοίκηση να διακόψει την διαδικασία που ήδη άρχισε, επικαλούμενη αλλαγή του νομικού καθεστώτος. Μόνο στην περίπτωση που δεν πληρωθεί κάποια από τις προκηρυχθείσες για πλήρωση θέσεις δύναται η Διοίκηση να προβεί σε νέα πρόσκληση ενδιαφέροντος με εφαρμογή των νεότερων διατάξεων.

Τέλος, αναφορικά, με την πιο πάνω απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας (3681/1996), επισημαίνεται, το μεν ότι η περί «μη συνταγματικής κατοχύρωσης της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης» κρίση της, είναι, πλέον, μη αποδεκτή, τόσο από το σύνολο της σχετικής νομολογίας, τουλάχιστον από του έτους 2002 (βλ ΣΤΕ 1508/2002, σύμφωνα με την οποία αναγνωρίζεται το συνταγματικό κύρος της εν

λόγω αρχής, με προσδιορισμό, ως ειδικότερου θεμελίου της, την συνταγματική αρχή του κράτους δικαίου), όσο και από την θεωρία, που χαρακτήρισε την αρχή ως συνταγματική, πολύ πριν η νομολογία την χαρακτηρίσει ως τέτοια (Α. Μανιτάκης Η συνταγματικότητα διάταξης νόμου που τροποποιεί όρους υφιστάμενης ιδιωτικής σύμβασης (μίσθωσης) και καταργεί ρήτρα περί διαιτησίας (Γνωμοδότηση), ΕλλΔνη 1991, σ. 477 επ.), το δε, ότι στην περίπτωση της πιο πάνω απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (3681/1996), η μεταβολή του νομοθετικού καθεστώτος επήλθε πριν από την έναρξη του δευτέρου σταδίου της διαδικασίας, την κρίση δηλαδή των υποψηφιοτήτων, σε αντίθεση με την περίπτωση του εξεταζόμενου ερωτήματος, όπου η μεταβολή του νομοθετικού καθεστώτος επήλθε μετά το πέρας και του δευτέρου σταδίου της διαδικασίας, την σύνταξη, δηλαδή, του πίνακα των υποψηφίων και ενώ αναμενόταν, ευλόγως, η ολοκλήρωση της διαδικασίας, με την έκδοση των διαταγών μετάθεσης .

Απάντηση

22. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Δ' Τμήμα) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι η διαδικασία επιλογής Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. για την πλήρωση των κενών θέσεων στις Ε.Ν.Α. Αμβούργου, Πορτ Σαϊδ, Σιγκαπούρης, Λονδίνου, Σαγκάης, Μασσαλίας και Τόκυο, η οποία ξεκίνησε με την από 16-1-2020 πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4504/2017, δύναται να ολοκληρωθεί από τη Διοίκηση με εφαρμογή των διατάξεων αυτών, όπως, όμως, ήδη τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 4676/2020 και ισχύουν από 19-3-2020. Η Διοίκηση, πάντως, δύναται, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να εκδώσει νέα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις τώρα ισχύουσες διατάξεις.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 30 -6-2020

Η Πρόεδρος

Χρυσάφουλα Α. Αυγερινού
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Βασιλική Χ. Παπαγιαννοπούλου
Παρεδρός Ν.Σ.Κ.